

Приватно обезбеђење спада у најпрофитабилније послове у Србији. Годишње се у овој грани код нас обрне више од 150 милиона евра! Али, осим што су уносни, ови послови су и специфични јер их обавља буквално армија људи, наоружаних до зуба не само кратким, већ и дугим цевима.

О колико озбиљној сили је реч види се из податка да је под оружјем у оквиру различитих фирми за обезбеђење, што легално, што илегално, и до 60.000 људи, док Војска Србије има 30.000 припадника!

Управо зато је опасно што Србија до сада није имала закон који би регулисао ову област, па су тако, више од две деценије, ове фирме често биле на граници легалних токова. Готово нико није контролисао њихов рад.

Јавност је узбуркао овогодишњи инцидент: када су момци из фирме за приватно обезбеђење „Комбат тим секјурити солушн“ из Руме (Бојан Бакула, Саша Турчиновић, Предраг Стојков) погинули у Боливији као телохранитељи нарко боса Вилијама Росалеса Суареса. Касније се испоставило да је ова фирма обезбеђивала чак и неке школе по Србији.

Ипак, како истичу у Удружењу за приватно обезбеђење при Привредној комори Србије, они нису били регистровани у АПР и имали су фалш печат! Због целе ситуације, у Удружењу се радују доношењу новог закона који ће уредити џунглу у којој су радили.

- Када закон буде донет знаће се тачно и колико има фирми за обезбеђење, колико људи је у њима запослено, као и колики је обрт новца - каже Драгиша Јовановић, председник удружења.

- Реформа сектора безбедности подразумева не само професионализацију војске, већ и професионализацију сектора приватног обезбеђења и оба сегмента морају бити под цивилном контролом.

Очекује се да се предлог закона нађе пред Скупштином већ почетком 2011. Србија је, иначе, једина држава у Европи и региону која нема тај закон.

У оквиру Конфедерације европских служби приватног обезбеђења ЦоЕСС, регистровано је 10.000 фирми са више од 600.000 запослених. Ове компаније пружају широк списак услуга, а обезбеђују чак и нуклеарке (у Немачкој и Румунији), војна постројења (Аустрија и Немачка), аеродроме (Аустрија, Немачка, Румунија, Холандија...), луке (Бугарска, Холандија), па чак и парламенте (Румунија и Бугарска).

Запослени у приватном сектору безбедности у Грчкој, Словачкој, Словенији и Пољској имају право ограниченог претреса и заплене на аеродромима, док Литванија, Естонија и Летонија дозвољавају чак и лишавање слободе лица под одређеним условима.

Према предлогу нацрта будућег закона, приватно обезбеђење подразумеваће „убудуће послове обезбеђења лица, имовине и пословања физичком и техничком заштитом, транспорт новца, вредносних и других пошиљки, руковање готовином и банкоматима, патролирање, одржавање реда на јавним скуповима и спортским приредбама.“

МУП ће издавати и одузимати лиценце и легитимације, на основу стручних сертификата Акредитационог тела Србије. Обука ће бити препуштена струковним удружењима. МУП ће, такође, водити регистар и вршити надзор.

- Они ће прописати и боје униформи, да би се припадници обезбеђења разликовали од полиције, а да се ипак одмах распознају - открива Јовановић.

Он додаје и да ће се убудуће тачно знати и ко ће моћи да носи које оружје: они који чувају државне објекте од националног значаја дужиће и аутоматске пушке, и пумпарице, и пиштоље; они који обезбеђују превоз новца моћи ће да носе пиштоље и пумпарице, а сви остали пиштоље.

Велика полемика водила се и око тога да ли странци могу да држе „приватне армије“. У већини европских држава, ово је немогуће. Међутим, у правном вакууму, у Србији је неколико мултинационалки већ откупило већи број наших фирми и они запошљавају највише људи у том сектору (на пример „Г4С сервисиз“ има око 5.000 запослених, а „Секјуритас сервисиз“ око 4.000). Зато је предлог да се држава не бламира и не одузима им лиценце, већ да се уведе само члан по ком ће одговорно лице у фирми морати да буде држављанин Србије.

Пошто су прошле године фирме за обезбеђење укључене у Стратегију националне безбедности, њихово пословање у ванредним ситуацијама и у рату регулисано је посебним одредбама других закона. Законом о ванредним ситуацијама предвиђа да у посебним околностима републички, покрајински и штабови за ванредне ситуације округа и локалних самоуправа, могу да закључују уговоре са фирмама за приватно обезбеђење. То значи да ће тада овим фирмама, уместо власника, управљати штабови!

(Вечерње новости)